अश्रद्धा परमं पापं श्रद्धा पापप्रमोचनी। जहाति पापं श्रद्धावान् सर्पो जीर्णमिव त्वचं।
ज्यायसी या पवित्राणां निवृत्तिः श्रद्धया सह। निवृत्तशीलदोषो यः श्रद्धावान् पूत एव सः।
किं तस्य तपसा कार्य्यं किं वृत्तेन किमात्मना। श्रद्धामयोऽयं पुरुषो यो यच्छ्रद्धः स एव सः।
इति धर्म्मः समाख्यातः सद्भिर्द्धर्म्मार्थदर्शिभिः। वयं जिज्ञासमानास्तु सम्प्राप्ता धर्म्मदर्शनात्।
श्रद्धां कुरु महाप्राज्ञ ततः प्राप्स्यसि यत् परं। श्रद्धावान् श्रद्दधानश्च धर्म्मश्चैव हि जाजले। ९४९
स्ववर्त्मनि स्थितश्चैव गरीयानेव जाजले।
॥ भीष्म उवाच ॥ ततोऽचिरेण कालेन तुलाधारः स एव च। दिवं गत्वा महाप्राज्ञौ विहरेतां यथासुखं।
स्वस्थानमुपागम्य स्वकर्म्मपरिवर्ज्जितं। एवं बहुविधार्थञ्च तुलाधारेण भाषितं।
सम्यक् चेदमुपालब्धो धर्म्मश्चोक्तः सनातनः। तस्य विख्यातवीर्य्यस्य श्रुत्वा वाक्यानि स द्विजः।
तुलाधारस्य कौन्तेय शान्तिमेवान्वपद्यत। एवं बहुमतार्थञ्च तुलाधारेण भाषितं। ९४५
यथोपस्थेन देशेन किम्भूयः श्रोतुमिच्छसि।
इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्व्वणि मोक्षधर्म्मपर्व्वणि तुलाधारजाजलिसंवादे पञ्चषष्ट्यधिकद्विशततोऽध्यायः॥ २६५ ॥
॥ भीष्म उवाच ॥ अत्राप्युदाहरन्तीममितिहासं पुरातनं। प्रजानामनुकम्पार्थं गीतं राज्ञा विचख्युना।
छिन्नस्थूणं वृषं दृष्ट्वा विलापञ्च गवां भृशं। गोगृहे यज्ञवाटस्थ प्रेक्षमाणः स पार्थिवः।
स्वस्ति गोभ्योऽस्तु लोकेषु ततो निर्व्वचनं कृतं। हिंसायां हि प्रवृत्तायामाशीरेषा तु कल्पिता।
अव्यवस्थितमर्य्यादैर्व्विमूढैर्नास्तिकैर्नरैः। संशयात्मभिरव्यक्तैर्हिंसा समनुवर्णिता। ९५०
सर्व्वकर्म्मस्वहिंसां हि धर्म्मात्मा मनुरब्रवीत्। कामकारादिहिंसन्ति वहिर्व्वेद्यां पशून्नराः।
तस्मात् प्रमाणतः कार्य्यो धर्म्मः सूक्ष्मो विजानता। अहिंसा सर्व्वभूतेभ्यो धर्म्मेभ्यो ज्यायसी मता।
उपोह्य संशितो भूत्वा हित्वा वेदकृताः श्रुतीः। आचार इत्यनाचारः कृपणाः फलहेतवः।
यदि यज्ञांश्च वृक्षांश्च यूपांश्चोद्दिश्य मानवाः। वृथामांसानि खादन्ति नैव धर्म्मः प्रशस्यते।
सुरां मत्स्यान्मधु मांसमासवं कृशरौदनं। धूर्त्तैः प्रवर्त्तितं ह्येतन्नैतद्वेदेषु कल्पितं। ९५५
मानान्मोहाच्च लोभाच्च लौल्यमेतत् प्रकल्पितं। विष्णुमेवाभिजानन्ति सर्व्वयज्ञेषु ब्राह्मणाः।
पायसैः सुमनोभिश्च तस्यापि यजनं स्मृतं। यज्ञियाश्चैव ये वृक्षा वेदेषु परिकल्पिताः।
यच्चापि किञ्चित् कर्त्तव्यमन्यच्चोच्चैः सुसंस्कृतं। महत् सत्त्वैः शुद्धभावैः सर्व्वं देवार्हमेव तत्।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ शरीरमापदश्चापि विवदन्त्यविहिंसतः। कथं यात्रा शरीरस्य निरारम्भस्य सेत्स्यति।
॥ भीष्म उवाच ॥ यथा शरीरं न ग्लायेत् नेयान्मृत्युवशं यथा। तथा कर्म्मसु वर्त्तेत समर्थो धर्म्ममाचरेत्। ९६०
इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्व्वणि मोक्षधर्म्मपर्व्वणि विचख्युगीतायां षट्षष्ट्यधिकद्विशततोऽध्यायः॥ २६६ ॥
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ कथं कार्य्यं परीक्षेत शीघ्रं वाऽथ चिरेण वा। सर्व्वथा कार्य्यदुर्गेऽस्मिन् भवान्नः परमो गुरुः।
॥ भीष्म उवाच ॥ अत्राप्युदाहरन्तीममितिहासं पुरातनं। चिरकारैस्तु यत् पूर्व्वं वृत्तमाङ्गिरसे कुले।
चिरकारिक भद्रन्ते भद्रन्ते चिरकारिक। चिरकारी हि मेधावी नापराध्यति कर्म्मसु।